

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 20/2016 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Talousvaliokunta (TaVM 7/2016 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on varmistaa siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähteiden vaatimustenmukaisuus ja vapaa liikkuvuus. Lailla pannaan täytäntöön siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden asettamista saataville markkinoilla ja valvontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2014/28/EU, jäljempänä *siviiliräjähdedirektiivi*, säädetyt räjähteiden vaatimustenmukaisuutta koskevat vaatimukset sekä siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevan järjestelmän perustamisesta neuvoston direktiivin 93/15/ETY nojalla annetussa komission direktiivissä 2008/43/EY ja siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden tun-

Eduskunnan vastaus EV 149/2016 vp

nistamista ja jäljitettävyyttä koskevan järjestelmän perustamisesta neuvoston direktiivin 93/15/ETY nojalla annetun direktiivin 2008/43/EY muuttamisesta annetussa komission direktiivissä 2012/4/EU säädetyt vaatimukset.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan siviilikäyttöön tarkoitettuihin räjähteisiin, jotka kuuluvat Yhdistyneiden kansakuntien (YK) vaarallisten aineiden kuljetusta koskevien suositusten 1 luokkaan.

3 §

Soveltamisalan rajaukset

Tätä lakia ei sovelleta:

- 1) räjähteisiin, jotka on tarkoitettu puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen, pelastuslaitoksen tai poliisiin käyttöön;
- 2) pyroteknisiin tuotteisiin, joita koskee pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annettu laki (180/2015);
- 3) ampumatarvikkeisiin.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin pyroteknisten tuotteiden ja ampumatarvikkeiden määrittämisestä.

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *räjähteellä* ainetta tai esinettä, jota pidetään räjähteenä Yhdistyneiden kansakuntien vaarallisten aineiden kuljetusta koskevissa suosituksissa ja jotka mainitaan näiden suositusten 1 luokassa;
- 2) *ampumatarvikkeilla* kannettavissa ampuma-aseissa, muissa tuliaseissa ja tykistöaseissa käytettäviä ajopanosien sisältäviä tai ilman sitä olevia ammuksia sekä paukkupanoksia;
- 3) *asettamisella saataville markkinoilla* räjähteen toimittamista unionin markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai veloituksetta;
- 4) *markkinoille saattamisella* räjähteen asettamista ensimmäistä kertaa saataville unionin markkinoilla;
- 5) *valmistajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka valmistaa taikka suunnitteluttaa tai valmistuttaa räjähdettä ja markkinoi kyseistä räjähdettä omalla nimellään tai tavaramerkillään varustettuna tai käyttää sitä omiin tarkoituksiinsa;
- 6) *valtuutetulla edustajalla* unioniin sijoittautunutta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolla on valmistajan antama kirjallinen toimeksianto hoitaa valmistajan puolesta tietyt tehtävät;
- 7) *maahantuojalla* unioniin sijoittautunutta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka saattaa kolmannesta maasta tuodun räjähteen unionin markkinoille;

Eduskunnan vastaus EV 149/2016 vp

8) *jakelijalla* muuta toimitusketjuun kuuluvaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä kuin valmistajaa tai maahantuojaa, joka asettaa räjähteen saataville markkinoilla;

9) *talouden toimijalla* valmistajia, valtuutettuja edustajia, maahantuoja ja jakelijoita sekä luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, jotka osallistuvat räjähteiden varastointiin, käyttöön, siirtoon, tuontiin, vientiin tai kauppaan;

10) *teknisellä eritelmällä* asiakirjaa, jossa määrätään tekniset vaatimukset, jotka räjähteen on täytettävä;

11) *yhdenmukaistetulla standardilla* eurooppalaista standardia, joka on vahvistettu Euroopan komission esittämän pyynnön perusteella unionin yhdenmukaistamislainsäädännön soveltamiseksi;

12) *vaatimustenmukaisuuden arvioinnilla* prosessia, jossa selvitetään, ovatko räjähteeseen liittyvät tässä laissa säädetty olennaiset turvallisuusvaatimukset täyttyneet;

13) *vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella* elintä, joka suorittaa kalibrointia, testausta, sertifiointia ja tarkastusta sekä muita vaatimustenmukaisuuden arviointitoimia;

14) *ilmoitetulla laitoksella* Euroopan unionin jäsenvaltion nimeämää ja Euroopan komissiolle ilmoitettua laitosta, jolla on oikeus tehdä vaatimustenmukaisuuden arviointeja;

15) *palautusmenettelyllä* kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on saada loppukäyttäjien saataville jo asetetut räjähteet takaisin;

16) *markkinoilta poistamisella* kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää toimitusketjussa olevan räjähteen asettaminen saataville markkinoilla;

17) *unionin yhdenmukaistamislainsäädännöllä* mitä tahansa unionin lainsäädäntöä, jolla yhdenmukaistetaan tuotteiden kaupan pitämisen ehtoja;

18) *CE-merkinnällä* merkintää, jolla valmistaja osoittaa räjähteen olevan merkinnän kiinnittämistä koskevassa unionin yhdenmukaistamislainsäädännössä säädettyjen vaatimusten mukainen.

5 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten akkreditoinnille, markkinavalvonnalle ja kolmanesta maasta tuotavien tuotteiden ulkorajavalvonnalle sekä tuotteiden CE-merkinnälle asetettavista vähimmäisvaatimuksista säädetään tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 765/2008, jäljempänä *NLF-asetus*.

Markkinavalvonnasta, NLF-asetuksen 27—29 artiklan mukaisesta ulkorajavalvonnasta, valvontaviranomaisista ja muutoksenhausta säädetään eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa (/).

Ilmoitetuille laitoksille asetetuista vaatimuksista, ilmoitettujen laitosten valvonnasta ja muutoksenhausta säädetään eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetussa laissa (278/2016).

Pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta säädetään pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetussa laissa.

Ampumatarvikkeiden siirrosta säädetään ampuma-aselaisissa (1/1998).

Eduskunnan vastaus EV 149/2016 vp

Räjähteiden valmistuksesta, varastoinnista, säilytyksestä, maahantuonnista, siirrosta, luovutuksesta, käytöstä ja hävittämisestä säädetään vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005).

Työturvallisuutta koskevista vaatimuksista säädetään työturvallisuuslaissa (738/2002).

2 luku

Vaatimustenmukaisuus ja talouden toimijoiden velvollisuudet

6 §

Olennaiset turvallisuusvaatimukset

Räjähteen markkinoille saattaminen edellyttää, että räjähde täyttää seuraavat vaatimukset (*olennaiset turvallisuusvaatimukset*):

1) räjähde on suunniteltava, valmistettava ja toimitettava siten, että sen aiheuttama vaara ihmisten terveydelle, turvallisuudelle, ympäristölle ja omaisuudelle on mahdollisimman vähäinen normaaleissa ja ennakoitavissa olevissa käyttöolosuhteissa;

2) räjähteen tulee olla tarkoitukseensa sopiva, ja sen on toimittava oikealla tavalla, kun sitä käytetään aiottuun tarkoitukseen;

3) räjähde on suunniteltava ja valmistettava siten, että se voidaan hävittää asianmukaisesti siten, että ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman vähäiset;

4) räjähde tulee varustaa turvallisen käytön edellyttämällä merkinnöillä ja sen mukana on oltava turvallista käyttöä koskevat ohjeet ja tiedot.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin olennaisista turvallisuusvaatimuksista.

7 §

Vaatimustenmukaisuusolettama

Räjähteen katsotaan täyttävän olennaiset turvallisuusvaatimukset, jos se on sitä koskevien yhdenmukaistettujen standardien mukainen.

Räjähde voi täyttää olennaiset turvallisuusvaatimukset, vaikkei se olekaan yhdenmukaistettujen standardien mukainen, jos sen vaatimustenmukaisuus voidaan osoittaa luotettavasti.

8 §

Valmistajan velvollisuus varmistaa räjähteen vaatimustenmukaisuus

Valmistajan on ennen räjähteen markkinoille saattamista tai käyttämistä sitä omiin tarkoituksiinsa varmistettava, että se on suunniteltu ja valmistettu olennaisten turvallisuusvaatimusten mukaisesti.

Valmistajan on lisäksi:

1) huolehdittava siitä, että räjähteen vaatimustenmukaisuus arvioidaan noudattaen soveltuvaa arviointimenettelyä ja käyttäen arvioinnissa ilmoitettua laitosta;

Eduskunnan vastaus EV 149/2016 vp

- 2) laadittava räjähteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi tekniset asiakirjat;
- 3) laadittava EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnitettävä räjähteeseen CE-merkintä 10 §:n mukaisesti, kun räjähteen vaatimustenmukaisuus on osoitettu;
- 4) säilytettävä tekniset asiakirjat ja EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun räjähdde on saatettu markkinoille tai otettu käyttöön;
- 5) varmistettava, että räjähteisiin on kiinnitetty yksilöllinen tunnistus 11 §:ssä tarkoitetun räjähteiden tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevan järjestelmän mukaisesti, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin vaatimustenmukaisuuden arviointimenetelystä, teknisistä asiakirjoista sekä EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta.

9 §

Valmistajan velvollisuus varmistaa sarjatuotannon jatkuva vaatimustenmukaisuus

Valmistajan on huolehdittava siitä, että sarjatuotannossa valmistettu räjähdde on olennaisten turvallisuusvaatimusten mukainen. Valmistajan on otettava huomioon muutokset räjähteen suunnittelussa tai ominaisuuksissa sekä muutokset yhdenmukaistetuissa standardeissa tai muissa teknisissä eritelmissä, joiden vaatimukset räjähteen ilmoitetaan täyttävän.

10 §

CE-merkintä ja ilmoitetun laitoksen tunnusnumero

CE-merkintä on kiinnitettävä näkyvästi, helposti luettavasti ja pysyvästi. Jos CE-merkintää ei räjähteen luonteen vuoksi ole mahdollista tai perusteltua kiinnittää räjähteeseen, se on kiinnitettävä räjähteen pakkaukseen ja mukana oleviin asiakirjoihin.

Jos ilmoitettu laitos on mukana tuotannon tarkastusvaiheessa, CE-merkinnän jälkeen on merkittävä ilmoitetun laitoksen tunnusnumero. Ilmoitetun laitoksen tunnusnumeron kiinnittää laitos itse tai sen ohjeiden mukaisesti valmistaja tai valmistajan valtuutettu edustaja.

CE-merkintään ja ilmoitetun laitoksen tunnusnumeroon voidaan liittää muuta tietoa, joka liittyy erityisriskiin tai -käyttöön.

Jos räjähteet valmistetaan omaan käyttöön, räjähteet kuljetetaan ja toimitetaan pakkaamattomina tai siirrettävässä valmistuslaitteistossa purettavaksi suoraan niiden räjäytysreikään tai räjähteet valmistetaan räjäytystyömaalla ja panostetaan suoraan valmistuksen jälkeen, CE-merkintä on kiinnitettävä mukana oleviin asiakirjoihin.

CE-merkintää koskevista yleisistä periaatteista säädetään NLF-asetuksen 30 artiklassa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin CE-merkintään ja ilmoitetun laitoksen tunnusnumeroon liitettävistä muista kuin tässä pykälässä tarkoitetuista merkinnöistä ja tiedoista.

11 §

Räjähteen tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskeva järjestelmä

Talouden toimijoiden on noudatettava räjähteiden yksilöllistä tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevaa järjestelmää, jossa otetaan huomioon räjähteiden koko, muoto tai tyyppi.

Eduskunnan vastaus EV 149/2016 vp

Järjestelmässä on huolehdittava sellaisten tietojen keräämisestä ja säilyttämisestä, jotka mahdollistavat räjähteen yksilöllisen tunnistamisen ja jäljitettävyyden, sekä räjähteen tai sen pakkauksen varustamisesta yksilöllisellä tunnisteella, jonka avulla nämä tiedot voidaan saada käyttöön.

Talouden toimijoiden on tarkastettava 2 momentissa tarkoitettut tiedot säännöllisin väliajoin ja suojattava ne vahingossa tapahtuvalta vahingoittumiselta tai ilkeästi tehdyltä vahingoittamiselta ja hävittämiseltä. Nämä tiedot on säilytettävä kymmenen vuoden ajan siitä, kun toiminto on tapahtunut, tai jos räjähteet on käytetty tai hävitetty, kymmenen vuoden ajan niiden käytön tai hävittämisen jälkeen. Tiedot on luovutettava viipymättä toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ei sovelleta räjähteisiin, jotka kuljetetaan ja toimitetaan pakkaamattomina tai pumppausajoneuvoissa purettavaksi suoraan niiden räjäytysreikään, eikä räjähteisiin, jotka valmistetaan räjäytystyömaalla ja panostetaan suoraan valmistuksen jälkeen.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin räjähteiden yksilöllisen tunnistamisen ja jäljitettävyyden käytännön toteutuksesta sekä tässä yhteydessä kerättävistä tiedoista. Valtioneuvoston asetuksella säädetään myös niistä räjähteistä, joihin ei ole tarpeen soveltaa räjähteen tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevia säännöksiä sen vuoksi, että räjähteeseen liittyvä vaara on vähäinen.

12 §

Räjähteen merkinnät, ohjeet, turvallisuus- ja yhteystiedot sekä kielivaatimukset

Valmistajan on varmistettava, että markkinoille saatetussa räjähteessä on tässä laissa vaaditut merkinnät ja räjähteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot.

Räjähteen merkintöjen, turvallisuustietojen ja ohjeiden sekä räjähteen mukana toimitettavien asiakirjojen tulee olla suomen ja ruotsin kielellä.

Jollei räjähteeseen ole 11 §:n 4 momentin nojalla tarpeen soveltaa mainitussa pykälässä säädettyjä räjähteiden tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevia vaatimuksia valmistajan on varmistettava, että markkinoille saatettuun räjähteeseen on kiinnitetty tyyppi-, erä- tai sarjanumero tai muu merkintä, jonka avulla se voidaan tunnistaa. Jos merkintää ei räjähteen koon tai luonteen vuoksi voida kiinnittää räjähteeseen, se on kiinnitettävä räjähteen pakkaukseen tai mukana oleviin asiakirjoihin.

Edellä 3 momentissa tarkoitettun räjähteen valmistajan on ilmoitettava nimensä, rekisteröity tuotenimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä ja postiosoitteensa tuotteessa tai, mikäli se ei ole mahdollista, räjähteen pakkauksessa tai sen mukana seuraavassa asiakirjassa. Osoitteessa on ilmoitettava yksi yhteyspiste, jonka kautta valmistajaan saa yhteyden.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin räjähteen merkinnöille, ohjeille ja turvallisuustiedoille asetettavista vaatimuksista.

13 §

Valtuutetun edustajan velvollisuudet

Valtuutetun edustajan tehtäväksi ei saa antaa edellä 8 §:n 1 momentissa säädettyä velvollisuutta eikä 8 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua teknisten asiakirjojen laatimisvelvollisuutta.

Valtuutetun edustajan on suoritettava valmistajalta saadussa toimeksiannossa eritellyt tehtävät. Toimeksiannon on ainakin oikeutettava valtuutettu edustaja pitämään 8 §:n 2 momentin

Eduskunnan vastaus EV 149/2016 vp

2 kohdassa tarkoitetut tekniset asiakirjat ja 3 kohdassa tarkoitettu EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus tämän lain noudattamisen valvonnasta vastaavan viranomaisen saatavilla kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun räjähdettä on saatettu markkinoille.

Valtuutetun edustajan velvollisuudesta luovuttaa tietoja ja tehdä yhteistyötä säädetään 18 §:ssä.

14 §

Maahantuojan velvollisuudet markkinoille saattamisen yhteydessä

Maahantuoja saa saattaa markkinoille ainoastaan olennaiset turvallisuusvaatimukset täyttäviä räjähteitä.

Maahantuojan on ennen räjähteen markkinoille saattamista varmistettava, että:

- 1) valmistaja on suorittanut 8 §:ssä tarkoitetun vaatimustenmukaisuuden arvioinnin;
- 2) valmistaja on laatinut tekniset asiakirjat;
- 3) räjähteeseen on kiinnitetty CE-merkintä;
- 4) räjähteen mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus;
- 5) räjähteessä on vaaditut merkinnät ja tiedot;
- 6) räjähteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot suomeksi ja ruotsiksi.

Jos maahantuojalla on syytä epäillä, että räjähdettä ei täytä olennaisia turvallisuusvaatimuksia, maahantuoja ei saa saattaa räjähdettä markkinoille ennen kuin se täyttää mainitut vaatimukset. Jos räjähteestä aiheutuu vaaraa, maahantuojan on ilmoitettava siitä valmistajalle ja Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Maahantuojan on lisäksi:

- 1) varmistettava, että sinä aikana, jona räjähdettä on maahantuojan vastuulla, räjähteen varastointi- tai kuljetusolosuhteet eivät vaaranna sen vaatimustenmukaisuutta;
- 2) ilmoitettava nimensä, rekisteröity tuotenimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä ja postiosoitteen, josta maahantuojan tavoittaa; tiedot on oltava räjähteessä tai, mikäli se ei ole mahdollista, räjähteen pakkauksessa tai sen mukana seuraavassa asiakirjassa;
- 3) pidettävä EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennös valvontaviranomaisen saatavilla kymmenen vuoden ajan siitä, kun räjähdettä on saatettu markkinoille ja varmistettava, että tekniset asiakirjat ovat viranomaisten saatavilla.

15 §

Jakelijan velvollisuudet asetettaessa räjähdettä saataville markkinoilla

Jakelijan on ennen räjähteen asettamista saataville markkinoilla tarkistettava, että:

- 1) räjähteen mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus;
- 2) räjähteessä on vaaditut merkinnät ja tiedot;
- 3) räjähteen mukana ovat vaaditut asiakirjat sekä ohjeet ja turvallisuustiedot suomeksi ja ruotsiksi.

Jos jakelijalla on syytä epäillä, että räjähdettä ei täytä olennaisia turvallisuusvaatimuksia, jakelija ei saa asettaa räjähdettä saataville markkinoilla ennen kuin se täyttää mainitut vaatimukset. Jos räjähteestä aiheutuu vaaraa, jakelijan on ilmoitettava siitä valmistajalle tai maahantuojalle ja Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Eduskunnan vastaus EV 149/2016 vp

Jakelijan on varmistettava, että sinä aikana, jona räjähdde on jakelijan vastuulla, räjähteen varastointi- tai kuljetusolosuhteet eivät vaaranna sen vaatimustenmukaisuutta.

16 §

Valmistajan velvollisuuksien soveltaminen maahantuojaan ja jakelijaan

Maahantuojalla ja jakelijalla on samat velvollisuudet kuin valmistajalla, jos ne saattavat räjähteen markkinoille omalla nimellään tai tavaramerkillään taikka muuttavat markkinoille jo saatettua räjähdettä tavalla, joka voi vaikuttaa tämän lain vaatimusten täyttymiseen.

17 §

Talouden toimijan velvollisuudet vaatimustenvastaisuustilanteissa

Jos valmistajalla tai maahantuojalla on syytä epäillä, että sen markkinoille saattama räjähdde ei täytä tämän lain vaatimuksia, valmistajan tai maahantuojan on ryhdyttävä välittömästi toimenpiteisiin räjähteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi, sen poistamiseksi markkinoilta tai sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämiseksi. Myös jakelijan tulee tarvittaessa ryhtyä mainittuihin toimenpiteisiin.

Edellä 1 momentissa tehtyjen toimenpiteiden jälkeen talouden toimijan on välittömästi ilmoitettava asiasta Euroopan unionin niiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille, joissa räjähdde on asetettu saataville markkinoilla, ja annettava yksityiskohtaiset tiedot vaatimustenvastaisuudesta ja kaikista toteutetuista toimenpiteistä.

18 §

Tietojen luovuttaminen ja velvollisuus tehdä yhteistyötä

Talouden toimijan on pyynnöstä luovutettava valvontaviranomaiselle tämän lain noudattamisen valvontaa ja täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot ja asiakirjat suomeksi tai ruotsiksi taikka muulla valvontaviranomaisen hyväksymällä kielellä sekä muutoinkin tehtävä valvontaviranomaisen kanssa yhteistyötä räjähteiden vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi.

Talouden toimijan on pyynnöstä esitettävä valvontaviranomaisille tunnistetiedot:

- 1) kaikista talouden toimijoista, jotka ovat toimittaneet sille räjähteen;
- 2) kaikista talouden toimijoista, joille se on toimittanut räjähteen.

Talouden toimijan on voitava esittää 2 momentissa tarkoitetut tiedot kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun sille on toimitettu räjähdde ja kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun se on toimittanut räjähteen edelleen.

Eduskunnan vastaus EV 149/2016 vp

3 luku

Ilmoitetun laitoksen velvollisuudet

19 §

Todistus vaatimustenmukaisuudesta

Ilmoitetun laitoksen on annettava valmistajalle EU-tyyppitarkastustodistus, jos räjähdde täyttää tämän lain vaatimukset.

Ilmoitetun laitoksen on säilytettävä jäljennökset 1 momentissa tarkoitetuista todistuksista ja niiden lisäyksistä sekä teknisistä asiakirjoista, valmistajan toimittamat asiakirjat mukaan luettuina, kyseisen todistuksen voimassaolon päättymiseen saakka.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin EU-tyyppitarkastustodistuksesta ja sen sisällöstä.

20 §

Todistuksen antamatta jättäminen ja peruuttaminen

Jos ilmoitettu laitos havaitsee, että räjähdde ei täytä sitä koskevia olennaisia turvallisuusvaatimuksia, sen on vaadittava valmistajaa korjaamaan puute, eikä se saa antaa valmistajalle todistusta vaatimustenmukaisuudesta.

Jos ilmoitettu laitos katsoo todistuksen antamisen jälkeen, ettei räjähdde enää ole vaatimusten mukainen, sen on vaadittava valmistajaa korjaamaan puute ja tarvittaessa peruutettava todistus väliaikaisesti tai pysyvästi.

Jos valmistaja ei korjaa puutetta tai sen toimenpiteillä ei ole vaadittua vaikutusta, ilmoitetun laitoksen on peruutettava todistus väliaikaisesti tai pysyvästi tai myönnettävä se rajoitettuna.

21 §

Muutoksenhaku

Ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuustodistusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Ilmoitetun laitoksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Eduskunnan vastaus EV 149/2016 vp

4 luku

Erinäiset säännökset

22 §

Oikeus tehdä tarkastuksia

Valvontaviranomaisen oikeudesta tehdä tarkastuksia säädetään eräiden tuotteiden markkina-
valvonnasta annetussa laissa.

Tarkastus voidaan ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin vain, jos tarkas-
tus on välttämätön tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on syytä epäillä,
että on tehty rikoslain (39/1889) 44 luvun 11 §:ssä tarkoitettu rikos.

23 §

Rangaistussäännökset

Rangaistus räjähdერიkoksesta säädetään rikoslain 44 luvun 11 §:ssä.

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo

1) 8 §:n 1 momentissa tai 6 §:n 6 momentin nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta var-
mistaa räjähteen olennaisten turvallisuusvaatimusten mukaisuus,

2) 8 §:n 2 momentin 1 kohdassa tai 8 §:n 3 momentin nojalla säädettyä valmistajan velvolli-
suutta huolehtia räjähteen vaatimustenmukaisuuden arvioinnista noudattaen soveltuvaa vaati-
mustenmukaisuuden arviointimenettelyä ja käyttäen ilmoitettua laitosta,

3) 8 §:n 2 momentin 2 kohdassa tai 8 §:n 3 momentin nojalla säädettyä valmistajan velvolli-
suutta laatia tekniset asiakirjat,

4) 8 §:n 2 momentin 3 kohdassa tai 8 §:n 3 momentin nojalla säädettyä valmistajan velvolli-
suutta laatia EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnittää räjähteeseen CE-merkintä,

5) 9 §:ssä säädettyä valmistajan velvollisuutta huolehtia siitä, että sarjatuotannossa valmistettu
räjähde on olennaisten turvallisuusvaatimusten mukainen,

6) 11 §:ssä tai sen nojalla säädettyä talouden toimijan velvollisuutta noudattaa räjähteiden yk-
silöllistä tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevaa järjestelmää,

7) 12 §:ssä tai sen nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa, että markkinoille saa-
tetussa räjähteessä on vaaditut merkinnät ja räjähteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot,

8) 14 §:n 1 momentissa maahantuojalle säädettyä kieltoa saattaa markkinoille muita kuin olen-
naiset turvallisuusvaatimukset täyttäviä räjähteitä,

9) 14 §:n 2 momentissa säädettyä maahantuojan velvollisuutta varmistaa, että valmistaja on
suorittanut vaatimustenmukaisuuden arvioinnin, valmistaja on laatinut tekniset asiakirjat, räjäh-
teeseen on kiinnitetty CE-merkintä, räjähteen mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus,
räjähteessä on vaaditut merkinnät ja tiedot sekä räjähteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot
suomeksi ja ruotsiksi,

10) 14 §:n 3 momentissa säädettyä maahantuojan velvollisuutta ilmoittaa vaarasta valmistajal-
le ja Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle,

Eduskunnan vastaus EV 149/2016 vp

11) 15 §:n 1 momentissa säädettyä jakelijan velvollisuutta tarkistaa, että räjähteen mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus, räjähteessä on vaaditut merkinnät ja tiedot sekä räjähteen mukana ovat vaaditut asiakirjat sekä ohjeet ja turvallisuustiedot,

12) 15 §:n 2 momentissa säädettyä jakelijan velvollisuutta ilmoittaa vaarasta valmistajalle tai maahantuojalle ja Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle,

13) 17 §:n 1 momentissa säädettyä valmistajan ja maahantuojan velvollisuutta ryhtyä korjaviin toimenpiteisiin,

14) 17 §:n 2 momentissa säädettyä talouden toimijan velvollisuutta tehdä ilmoitus, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *räjähteiden vaatimustenmukaisuutta koskevien säännösten rikkomisesta* sakkoon.

Joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai velvoitetta, ei voida tuomita 1 momentin nojalla rangaistukseen samasta teosta.

CE-merkintärikkomuksesta säädetään CE-merkintärikkomuksesta annetussa laissa (187/2010).

24 §

Turvallisuustekniikan neuvottelukunta

Työ- ja elinkeinoministeriön ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston apuna tämän lain säännösten kehittämistä ja seurantaa varten on valtioneuvoston kolmeksi vuodeksi kerrallaan asettama turvallisuustekniikan neuvottelukunta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin neuvottelukunnan kokoonpanosta ja tehtävistä.

25 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.

Ennen tämän lain voimaantuloa markkinoille saatetut räjähteet, joiden vaatimustenmukaisuus on varmistettu tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti, saavat olla markkinoilla tämän lain voimaan tullessa. Näihin räjähteisiin liittyvät todistukset vaatimustenmukaisuudesta jäävät edelleen voimaan.

Ennen tämän lain voimaantuloa asetettu turvallisuustekniikan neuvottelukunta jatkaa toimikautensa loppuun.

Laki

pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

Eduskunnan vastaus EV 149/2016 vp

kumotaan pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015) 18—27, 31—35 ja 38—45 §, 6 luvun otsikko sekä 47 §,
muutetaan 16 §:n 2 momentti, 5 luvun otsikko sekä 37, 46 ja 48 §, sekä
lisätään 4 §:ään uusi 6 ja 7 momentti sekä lakiin uusi 46 a § seuraavasti:

4 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Markkinavalvonnasta, NLF-asetuksen 27—29 artiklan mukaisesta ulkorajavalvonnasta, valvontaviranomaisista ja muutoksenhausta säädetään eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa (/).

Ilmoitetuille laitoksille asetetuista vaatimuksista, ilmoitettujen laitosten valvonnasta ja muutoksenhausta säädetään eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetussa laissa (278/2016).

16 §

Toiminnanharjoittajan velvollisuudet vaatimustenvastaisuustilanteissa

Toiminnanharjoittajan on välittömästi ilmoitettava asiasta Euroopan unionin niiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille, joissa pyrotekninen tuote on asetettu saataville markkinoilla, ja annettava yksityiskohtaiset tiedot vaatimustenvastaisuudesta ja kaikista toteutetuista toimenpiteistä.

5 luku

Erinäiset säännökset

37 §

Oikeus tehdä tarkastuksia

Valvontaviranomaisen oikeudesta tehdä tarkastuksia säädetään eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa.

Tarkastus voidaan ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin vain, jos tarkastus on välttämätön tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on syytä epäillä, että on tehty rikoslain (39/1889) 44 luvun 11 §:ssä tarkoitettu rikos.

Eduskunnan vastaus EV 149/2016 vp

46 §

Rangaistussäännökset

Rangaistus räjähdერიkoksesta säädetään rikoslain 44 luvun 11 §:ssä.

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo

1) 8 §:n 1 momentissa tai 5 §:n 5 momentin nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa pyroteknisen tuotteen olennaisten turvallisuusvaatimusten mukaisuus,

2) 8 §:n 2 momentissa tai 8 §:n 5 momentin nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta suorittaa pyrotekniselle tuotteelle vaatimustenmukaisuuden arviointi käyttämällä valmistajan valitsemissa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä,

3) 8 §:n 3 momentissa tai 8 §:n 5 momentin nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta laatia tekniset asiakirjat ja EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus sekä kiinnittää pyrotekniseen tuotteeseen CE-merkintä,

4) 9 §:ssä säädettyä valmistajan velvollisuutta huolehtia siitä, että sarjatuotannossa valmistettu pyrotekninen tuote on 5 §:ssä säädettyjen olennaisten turvallisuusvaatimusten mukainen,

5) 10 §:n 1 momentissa tai 10 §:n 3 momentin nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta merkitä pyrotekninen tuote rekisteröintinumerolla,

6) 10 §:n 2 momentissa tai 10 §:n 3 momentin nojalla säädettyä valmistajan ja maahantuojan velvollisuutta pitää kirjaa markkinoilla saataville asettamiensa pyroteknisten tuotteiden rekisteröintinumeroista,

7) 12 §:ssä tai sen nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa, että markkinoille saatetussa pyroteknisessä tuotteessa on vaaditut merkinnät ja pyrotekniseen tuotteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot,

8) 13 §:n 1 momentissa maahantuojalle säädettyä kieltoa saattaa markkinoille muita kuin vaatimukset täyttäviä pyroteknisiä tuotteita,

9) 13 §:n 2 momentissa säädettyä maahantuojan velvollisuutta varmistaa, että valmistaja on suorittanut vaatimustenmukaisuuden arvioinnin, valmistaja on laatinut tekniset asiakirjat, pyrotekniseen tuotteeseen on kiinnitetty CE-merkintä, pyroteknisen tuotteen mukana on vaaditut asiakirjat, pyroteknisessä tuotteessa on vaaditut merkinnät ja tiedot sekä pyrotekniseen tuotteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot suomeksi ja ruotsiksi,

10) 13 §:n 3 momentissa säädettyä maahantuojan velvollisuutta ilmoittaa vaarasta valmistajalle ja valvontaviranomaiselle,

11) 14 §:n 1 momentissa säädettyä jakelijan velvollisuutta tarkistaa, että pyroteknisessä tuotteessa on vaaditut merkinnät ja tiedot sekä tuotteen mukana on vaaditut asiakirjat sekä ohjeet ja turvallisuustiedot,

12) 14 §:n 3 momentissa säädettyä jakelijan velvollisuutta ilmoittaa vaarasta valmistajalle tai maahantuojalle ja valvontaviranomaiselle,

13) 16 §:n 1 momentissa säädettyä valmistajan ja maahantuojan velvollisuutta ryhtyä korjauviin toimenpiteisiin,

14) 16 §:n 2 momentissa säädetyn toiminnanharjoittajan velvollisuutta tehdä ilmoitus, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *pyroteknisiä tuotteita koskevien säännösten rikkomisesta* sakkoon.

Joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai velvoitetta, ei voida tuomita 1 momentin nojalla rangaistukseen samasta teosta.

Eduskunnan vastaus EV 149/2016 vp

46 a §

Turvallisuustekniikan neuvottelukunta

Työ- ja elinkeinoministeriön ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston apuna tämän lain säännösten kehittämistä ja seurantaan varten on valtioneuvoston kolmeksi vuodeksi kerrallaan asettama turvallisuustekniikan neuvottelukunta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin neuvottelukunnan kokoonpanosta ja tehtävistä.

48 §

Muutoksenhaku

Ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuustodistusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Ilmoitetun laitoksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa asetettu turvallisuustekniikan neuvottelukunta jatkaa toimikautensa loppuun.

Laki

vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 46 ja 69 a §,
sellaisena kuin niistä on 69 a § laissa 1030/2009,
muutetaan 6 §:n 23 kohta, 50, 52 ja 69 §, 72 §:n 2 momentti sekä 132 §,
sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 23 kohta laissa 358/2015, 50 § osaksi laissa 1271/2010 sekä 69 § ja 72 §:n 2 momentti laissa 1030/2009, sekä
lisätään 2 §:ään uusi 2 momentti ja 6 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 358/2015, uusi 24 kohta seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 149/2016 vp

2 §

Lain soveltamisala

Selluloidin teolliseen käsittelyyn, varastointiin ja säilytykseen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä, varastoinnista ja säilytyksestä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin, minkä kemikaaliluokan mukaan selluloidin teolliselle käsittelylle, varastoinnille ja säilytykselle asetettavat vaatimukset määräytyvät, selluloidin teollisen käsittelyn ja varastoinnin jaottelusta sekä selluloidin teollisen käsittelyn, varastoinnin ja säilytyksen turvallisuusvaatimuksista.

6 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

23) *yleisöllä, jota asia koskee* yleisöä, johon onnettomuus vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaa tai yleisöä, jonka etua asiaa koskeva päätös koskee;

24) *selluloidilla* ainetta, joka sisältää yli kuusikymmentä painoprosenttia nitrattua selluloosaa sekä sen lisäksi kamferia.

50 §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen

Sen, joka saattaa 47—49 §:ssä tarkoitetun tuotteen markkinoille, on varmistettava ja osoitettava, että tuote täyttää sitä koskevat vaatimukset. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa on käytettävä 100 §:ssä tarkoitettua tarkastuslaitosta, kun tuotteen ominaisuudet ja käyttötarkoitus sitä edellyttävät.

Vaarallisen kemikaalin varastointiin tarkoitettu säiliö, joka on valmistettu tai saatettu markkinoille toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai valmistettu muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, tulee katsoa 49 §:ssä tarkoitettujen vaatimusten mukaiseksi, jos:

1) vaatimustenmukaisuus on arvioitu 49 §:ssä tarkoitettujen vaatimusten ja 50 §:n 1 momentissa tarkoitettujen menetelmien tai vastaavan laatu- ja turvallisuustason varmistavien vaatimusten ja menetelmien mukaisesti ja tulokset osoittavat säiliön täyttävän sille asetetut vaatimukset; sekä

2) vaatimustenmukaisuuden arvioinnin on suorittanut tarkastuslaitos, jonka asianomainen Euroopan talousalueeseen kuuluva valtio on hyväksynyt noudattaen 101 §:ssä säädettyjä vastaavia vaatimuksia.

Toiminnanharjoittajan on pyynnöstä luovutettava valvontaviranomaiselle tämän lain noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot ja asiakirjat suomeksi tai ruotsiksi taikka muulla valvontaviranomaisen hyväksymällä kielellä.

Eduskunnan vastaus EV 149/2016 vp

52 §

Vaarallisiin kemikaaleihin liittyviä tuotteita koskeva asetuksenantovaltuus

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 47—49 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden yksityiskohtaisista turvallisuusvaatimuksista, vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja tarkastuslaitosten käyttämisestä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa, tuotteiden merkinnöistä sekä tuotteiden mukana toimitettavista ohjeista ja tiedoista.

69 §

Puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitettujen räjähteiden vaatimustenmukaisuuden osoittaminen ja merkinnät

Puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitettujen räjähteen vaatimustenmukaisuus on arvioitava ja arvioinnin yhteydessä on varmistettava ja voitava osoittaa, että räjähte täyttää sitä koskevat vaatimukset.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu räjähte varustetaan räjähteen turvallisen käytön edellyttämällä merkinnöillä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin vaatimustenmukaisuuden arvioinnista ja merkinnöistä.

72 §

Räjähdesäännöksiä koskeva rajaus

Mitä 69 ja 71 §:ssä säädetään, ei koske puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan ja rajavartiolaitoksen käyttöön tarkoitettuja pyroteknisiä tuotteita.

132 §

Turvallisuustekniikan neuvottelukunta

Työ- ja elinkeinoministeriön ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston apuna tämän lain säännösten kehittämistä ja seuranta varten on valtioneuvoston kolmeksi vuodeksi kerrallaan asettama turvallisuustekniikan neuvottelukunta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin neuvottelukunnan kokoonpanosta ja tehtävistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevien säännösten nojalla myönnetty lupa selluloidin käsittelyyn ja varastointiin on voimassa 31 päivään joulukuuta 2018 saakka.

Ennen tämän lain voimaantuloa asetettu turvallisuustekniikan neuvottelukunta jatkaa toimikautensa loppuun.

Laki

rikoslain 44 luvun 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 44 luvun 11 §, sellaisena kuin se on laissa 181/2015, seuraavasti:

44 luku

Terveyttä ja turvallisuutta vaarantavista rikoksista

11 §

Räjähderikos

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain taikka sen nojalla annetun säännöksen, kiellon tai määräyksen vastaisesti taikka ilman mainitussa laissa edellytettyä lupaa tai ilmoitusta taikka lupaa tai ilmoitusta koskevassa päätöksessä asetettujen ehtojen, rajoitusten tai kieltojen vastaisesti

1) harjoittaa vaarallisten kemikaalien teollista käsittelyä tai varastointia taikka siirtää vaarallista kemikaalia tai

2) valmistaa, tuo maahan, käyttää, siirtää, saattaa markkinoille, luovuttaa, pitää hallussaan, varastoi, säilyttää tai hävittää räjähdettä,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *räjähderikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Räjähderikoksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (/) tai sen nojalla annetun säännöksen vastaisesti tuo maahan, saattaa markkinoille tai muutoin luovuttaa räjähteitä tai

2) pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015) tai sen nojalla annetun säännöksen vastaisesti tuo maahan, saattaa markkinoille tai muutoin luovuttaa pyroteknisiä tuotteita,

siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle tai siitä on vaaraa toisen omaisuudelle.

Räjähderikoksena ei pidetä 1 momentissa tarkoitettua vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain taikka sen nojalla annetun säännöksen, kiellon tai määräyksen vastaista räjähteen hallussapitoa, jos tällaisen räjähteen hallussapitäjä oma-aloitteisesti ilmoittaa räjähteestä poliisille ja luovuttaa sen poliisin haltuun.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Eduskunnan vastaus EV 149/2016 vp

Helsingissä 15.11.2016

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri